

Ny grundskola Örsundsbro

Förstudie 2021-11-22

ÖRSUNDBROSKOLAN
2021.04.20

Arkitema
5/12

Innehåll

Sammanfattning.....	6
Inledning	7
Syfte	8
Rekommendation	8
Avgränsning.....	9
Bakgrund	10
Befolkningsprognos Örsundsbro.....	12
Lokalkostnadsandel för utbildning	13
Underhållsbehov befintlig skola.....	14
Kapacitet befintlig skola	15
Koppling till kommunens övergripande dokument.....	20
Vision	20
Kommunens långsiktiga plan 2020-2023.....	20
Fördjupad översiktsplan (pågående arbete).....	22
Förutsättningar för befolkningsutveckling	22
Inriktning för en ny skola.....	24
Samverkan.....	25
Inriktning för ett nytt bibliotek	26
Övrigt.....	26
Mål för projektet	27
Bakgrund hållbarhet.....	27
Ekonomisk hållbarhet.....	27
Miljö/teknik hållbarhet.....	27
Social hållbarhet.....	27

Dokumenttyp	Beslutad av	Gäller fr.om.	Gäller t.o.m.
Ersätter	Gäller för	Ansvarig funktion	Reviderad

Effektmål	28
Vision för den nya grundskolan.....	28
Utbildningsförvaltningens prioriteringar för projektet.....	28
Förslag.....	30
Utbildningsförvaltningens bedömning.....	30
Upplevelseförvaltningens bedömning.....	30
Kommunledningens samlade bedömning.....	30
Bedömning från COWI/Norem.....	31
Förslag.....	33
Förslag till placering.....	33
Alternativ 1.....	34
Alternativ 2.....	37
Översikt av ytor och funktionsprogram.....	40
Beskrivning av de olika funktionerna i skolan allmänt samt utifrån framtagna alternativ.....	41
Rum för lärande.....	41
Bibliotek.....	42
Matsal och tillagningskök.....	42
Gemensamma funktioner och specialsalar.....	42
Skolgården.....	42
Lokal förankring.....	43
Beskrivning av volymskisser	43
Skiss 1.....	44
Skiss 2.....	44
Förslag på tidplan och nästa steg.....	45
Övriga förutsättningar.....	46
Markförutsättningar.....	46
Fornlämningar	46
Ledningar med mera	46

Dokumenttyp

Beslutad av

Gäller fr.om.

Gäller t.o.m.

Ersätter

Gäller för

Ansvarig funktion

Reviderad

Detaljplaner.....	46
Detaljplan för centrala delen av Örsundsbro samhälle	46
Tillgänglighet	46
Trafikutredning.....	47
Dagvatten	47
IT.....	47
Flexibilitet	47
Gestaltad livsmiljö med mera.....	47
Trygghet.....	47
Ekonomi.....	48
Nuvarande lokaler.....	48
Skolans pågående verksamhet under byggtiden.....	48
Riktvärden.....	48
Investeringsutgift.....	49
Rivning och utrangering.....	49
Preliminär hyra.....	50
Hyreskostnad per elev.....	50
LCC (livscykelkostnads kalkyl)	51
Övrigt.....	51
Risker	51
Tillvägagångssätt	52
Medverkande i projektet.....	52
Styrgrupp.....	52
Projektgrupp	52
Bilaga 3 Ekonomisk sammanställning.....	53
Bilaga 4 Förtydligande om befolkningsprognos från utbildningsförvaltningen	53
Bilaga 5 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 1 ver 2021-11-10.	53
Bilaga 6 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 2 ver 2021-11-10.	53

Dokumenttyp	Beslutad av	Gäller fr.om.	Gäller t.o.m.
Ersätter	Gäller för	Ansvarig funktion	Reviderad

Kommunledningsförvaltningen
Charlotte Bergdahl
0171-62 72 49
charlotte.bergdahl@enkoping.se

Ärendenummer
KS2021/654

Bilaga 7 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 3 700 2026 elever ver 2021-11-17	53
Bilaga 8 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 4 700 2026 elever ver 2021-11-17	53

Dokumenttyp

Beslutad av

Gäller fr.om.

Gäller t.o.m.

Ersätter

Gäller för

Ansvarig funktion

Reviderad

Sammanfattning

Förstudie för ny grundskola i Örsundsbro beställdes under 2020.

Förstudien ska kunna visa på hur en ny skola i Örsundsbro ska kunna ta hänsyn till ökade elevkullar som väntas under prognostiden, samt se till att det finns en god teknisk status i byggnaderna i linje med syftet, flexibilitet och lokaleffektivitet.

Ett ekonomiskt riktvärde har satts av politikerna för en ny skola. Lokalkostnaden för skolan inklusive hyra för befintlig sporthall, får inte överstiga 20 000 kronor per elev.

Förstudiens förutsättningar gäller en ny grundskola, förskoleklass till nionde klass (F-9) inkl. fritidshem, för 760 elever på befintlig fastighet där nuvarande Örsundsbro skolan är i dag. I förutsättningar ingår det att befintlig sporthall används.

Förstudien påbörjades under 2021. Två alternativ har framtagits.

- Helt ny skola och där befintliga huskroppar rivs
- G-huset behålls och förbinds med en ny skola, men övriga huskroppar rivs

Förstudien består av mål och verksamhetsbeskrivningar, samband, flöden för verksamheterna, ekonomiska och tekniska förutsättningar samt förutsättningar för platsen:

- Ny grundskola F-9 för 760 elever inkl. fritidshem
- Lägerplatser 200 platser i skolans lokaler
- Nytt tillagningskök ska byggas som är anpassat efter förväntad elevökning

En ny grundskola ska bidra till stolthet för både verksamheterna och platsen. Byggnader ska även vara välkomnande och attraktiva utanför skoltid och för medborgare både från orten samt övriga i kommunen.

Den nya skolan ska stötta alla elever så de får behörighet till nationellt gymnasieprogram. De nya lokalerna ska bidra till hållbarhet och samverkan genom att de utnyttjas på ett effektivt sätt.

Projektgruppen med representanter från både upplevelseförvaltningen och utbildningsförvaltningen anser att alternativ 1, det vill säga en helt ny skola, bidrar bäst till att uppfylla de mål som finns för projektet.

Ändring av detaljplan bedöms inte behövas då föreslagna alternativ för grundskolan är placerad inom gällande byggrätt och till gällande våningshöjd.

Delar av den befintliga skolan kan vara kvar under pågående byggarbete förutom för A- och B-huset där evakueringslokaler behövs enligt de förslag som förstudien tar upp.

Inledning

Under hösten 2019 träffades tjänstemän från olika förvaltningar för att börja titta på Örsundsbroskolan. I utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens (UAN) lokalbehovsplan påpekades det att Örsundsbroskolan behövde utredas vidare. Det behövdes klarhet i vilka delar som kan behållas och vilka som måste ersättas, samt väga in befolkningsprognosen och behovet av utökad kapacitet på skolan i detta.

Under 2020 (UAN2020/219) tog utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ett beslut om att starta en förstudie.

Ett uppstartsmöte med de berörda verksamheterna i Enköpings kommun (utbildningsförvaltningen, upplevelseförvaltningen, fastighetsavdelningen samt konsultstöd från COWI/ Norem) skedde i januari 2021.

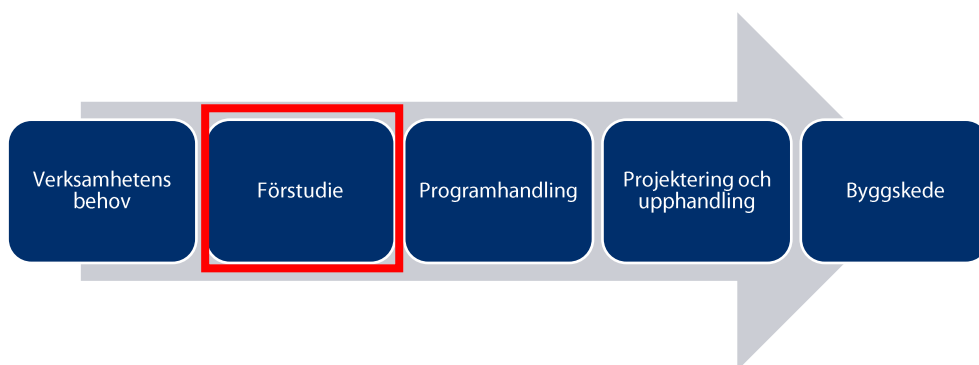
Under maj månad 2021 lägesrapporterades projektets framfart för berörda politiker.

Syfte

Förstudien ska kunna visa på hur en ny skola i Örsundsbro ska kunna ta hänsyn till de ökade elevkullarna som väntas under prognostiden samt se till att det finns en bra teknisk status i byggnaderna som går i linje med utbildningsförvaltningens mål (effektivisera skolorganisationen och göra moderna arbetssätt möjliga) och som erbjuder flexibilitet.

Rapporten beskriver det arbete som har gjorts i förstudien och ger underlag till fortsatt process inför beslut om eventuell investering, då en investering innebär ett långvarigt ekonomiskt åtagande. Kalkyler är baserade på nyckeltal.

Rekommendation

En investeringsutgift leder till ökade driftkostnader för verksamheten. Det finns en osäkerhet idag för hur byggkostnader kommer att utvecklas pga av effekter efter pandemin. I detta skede har kalkyler tagits fram utifrån nyckeltal och kontinuerlig uppföljning av kostnader behöver göras. Rekommendation till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är att förstudien godkänns framöver för ny grundskola i Örsundsbro.

I nästa skede behöver det säkerställas att upplevelseförvaltningen kan hantera ökade driftkostnader för lägerstad och bibliotek.

I nästa steg tas noggrannare principskisser fram för valt alternativ och en mer detaljerad ekonomisk bedömning görs av hyreskostnaden.

Avgränsning

Detta uppdrag gäller en ny grundskola eller ombyggnad av grundskola i Örsundsbro, som både påverkar och påverkas av andra projekt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen kommer i nästa skede samordna projektet gällande:

- Genomgång med ansvariga för gator om säker trafikmiljö för barn, gående, cyklister och andra trafikrelaterade frågor
- Samordning kring varumottagning
- Identifiera relevanta gestaltungsprinciper med ekonomiskt hållbara lösningar i fysiskt rum, som även är estetiskt tilltalande och inbjudande och som stöttar den fördjupade översiktsplanen, platsanalysen samt säker trafikmiljö
- Detaljerad utformning av utemiljö
- Barnkonsekvensanalys

Bakgrund

Örsundsbro bebyggelse har skapats under flera tidsepoker. I de centrala delarna av Örsundsbro finns några två- till trevåningshus som är byggda under 1800-talet och början av 1900-talet, när det som fanns där var ångbåtstrafik och ett litet stationssamhälle. Det finns även kvar en del villabebyggelse från sent 1800-tal, men den har till stor del förändrats av det som senare byggdes under 1900-talet. Den största bebyggelseutvecklingen skedde under 1970 och 1980. Då byggdes i medeltal cirka 15 stycken bostäder per år. Landsbygden kring Örsundsbro har haft en relativt kontinuerlig utveckling med omkring 50 nya bostäder per årtionde, men även där med toppar under 1970 och 1980.

Orten har vuxit de senaste 10-15 åren, främst till följd av utbyggnaden av Salnecke park. Det pågår planläggning av bostadsprojekt i Örsundsbro.

I Örsundsbro finns ett utbyggt serviceunderlag i form av skola, förskola, matbutik och restaurang. Orten har god kollektivtrafikförsörjning med hög turtäthet och bra pendlingsmöjligheter till Enköping, Uppsala och Stockholm.

Skolan är i dag en blandning av nybyggda delar, moduler och byggnader uppförda på sextioalet, där vissa delar av byggnaderna sjunker. Det bedöms av fastighetsavdelningen inte ekonomiskt att renovera de husen som byggdes på sextioalet. Delar av matsalen är också byggda på sextioalet och upplevs som trång idag. En utökning av elevantalet kommer också betyda att kökets kapacitet behöver utökas.

I Örsundsbro skolan går elever från förskoleklass till och med årskurs nio.

En nybyggnation skulle enligt utbildningsförvaltningen kunna effektivisera skolorganisationen och göra moderna arbetsätt möjliga. Även om bara vissa delar ska ersättas behöver detta verksamhetsperspektiv finnas med. I dag består skolan av flera byggnader, vilket inte är lika organisatoriskt effektivt som färre och större byggnader. Dagens skollokaler går därför inte i linje med utbildningsförvaltningens mål.

Om lokalerna kan användas tillsammans med andra verksamheter ger det förutsättningar för ett effektivt användande av lokalerna, med lägre hyror för verksamheterna.

Ett riktvärde för kostnader i samband med nybyggnation är att lokalkostnaden inte får överstiga 20 000 kronor per elev (inklusive kostnaden för hyra för befintlig sporthall). Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden önskar även ett effektivt byggande.

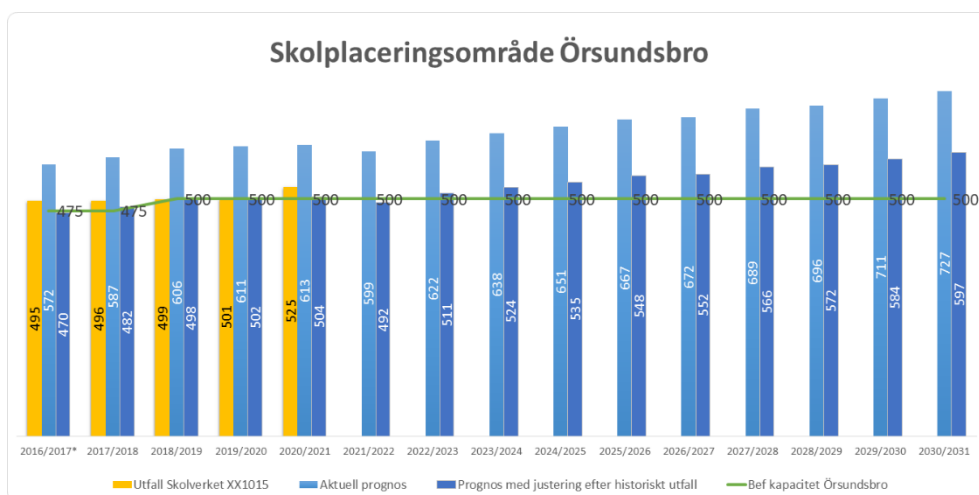
En ambition generellt hos utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är att minska nya skolors totala yta, vilket förutsätter att all yta i en ny skola ska kunna användas som lärandemiljö.

Ett riktvärde som använts i tidigare projekt och är tio kvadratmeter per elev BTA (vilket står för bruttoarea som förklaras lättast med summan av alla våningsplans area och begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas utsida).

Då blir också skolans utemiljö viktig som läromiljö och en viss del av undervisningen skulle kunna ske utomhus.

Befolkningsprognos Örsundsbro

Prognos för grundskoleelever från utbildningsförvaltningens lokalbehovsplan, som togs fram i augusti 2021.

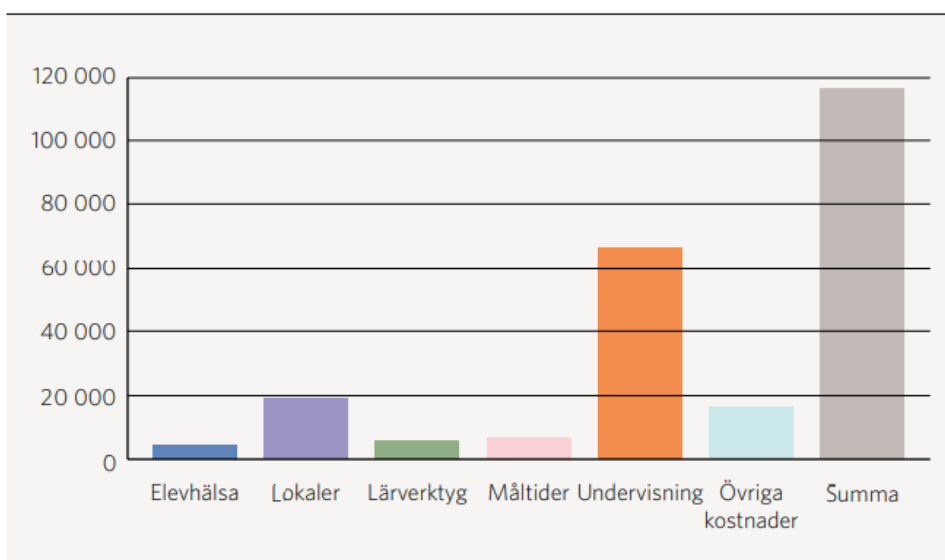
Bedömningen är att Örsundsbro behöver en kapacitetsökning 2022/2023, för att klara behovet av platser. Det kan behövas ytterligare kapacitetsökning innan 2030.

Befolkningsprognosen visar att en ny skola behöver anpassas för att kunna ta emot cirka 760 elever. Detta för att kunna bilda tre mindre grupper i varje årskurs (76 elever per årskurs). I dag är det en del av eleverna i Örsundsbro och dess granntrakter som väljer grundskola på annan ort, till exempel genom pendling till Enköping och Uppsala. Om en ny skola byggs i Örsundsbro kan den göra det mer attraktivt att välja skola på hemorten, bedömer utbildningsförvaltningen.

Lokalkostnadsandel för utbildning

Kostnaden för lokaler i Enköpings kommun står för cirka 17 procent av den totala kostnaden för utbildningsverksamhet. Detta innebär att lokalerna är den näst största kostnadsposten för grundskolans utbildningsverksamhet. Den enskilt största kostnadsposten i undervisningsverksamheten är utbildning och personal, främst lönekostnader för lärare och skolläring. Lärarna har en stor effekt på elevernas resultat och utbildningsförvaltningen har ambition att ge ekonomiskt utrymme för detta.

DIAGRAM 1. Kostnad per elev i grundskolan fördelat på kostnadskategori 2019

Källa: Rådet för främjande av kommunala analyser RKA och databasen Kolada www.kolada.se.

Underhållsbehov befintlig skola

Den nuvarande skolan i Örsundsbro är en blandning av nybyggda delar, paviljonger och flera av byggnaderna är uppförda på sextiotalet och fram till nittioalet. G-huset är uppfört under tvåtusentalet.

Vissa delar av marken vid byggnaderna sjunker och det inte är ekonomiskt att renovera merparten av husen, enligt kommunens fastighetsavdelning. Delar av matsalen är också byggda på sextiotalet och matsalen upplevs i dag som trång, vilket innebär att utökning av elevantalet också betyder att kökets kapacitet behöver bli större. Nedan i bild kommenteras status på de olika byggnadsdelarna.

Övergripande utredningar har gjorts av kommunens fastighetsavdelning och den visar på att de byggnadskroppar som går att göra något åt är hus B3 och G. De andra huskropparna anses inte ha de möjligheterna. Hus B3 är dock en modul som är svår att bygga om till dagens standard. Stadsplanemässigt för ny skola ligger hus B3 svårt till eftersom denna yta behövs till ny skola eller annat

syfte. Det är dessutom den huskropp som är i sämst skick av de två husen (B3 och G).

Hus F, som är byggt 1997 är sammanbyggt med hus C och anpassat att vara en komplettering till hus C. Även om huset vid flytt till ny skola endast kommer vara ca 30 år gammalt så ser utredningen ingen möjlighet att behålla detta, dels av ekonomiska skäl gällande omfattande anpassningar och ombyggnader, dels genom en begränsad användbarhet för framtida planerade lärmiljöer.

Om huskropp G behålls så bör den i en framtida skola sammankopplas med nybyggnation, för att inte splittra upp skolan ur verksamhetssynpunkt. En sak som dock måste tas hänsyn till, enligt utbildningsförvaltningen, är jämlikhetsaspekten. Om hus G behålls kan det vara så att eleverna där inte känner att de satsas på lika mycket.

Utifrån detta har två alternativ framtagits. Ett med en helt ny skola där alla huskroppar som finns i dag rivs på ett sätt som främjar flexibiliteten i byggnaden, och ett där hus G finns kvar men övriga huskroppar rivs.

Kapacitet befintlig skola

Den befintliga Örsundsbroskolans kapacitet har beräknats för att ge underlag till områden där förbättringar kan göras vid en eventuell ny eller ombyggd Örsundsbroskola. Beräkningen har enbart tagit hänsyn till befintlig skolas innemiljö. Den baseras på ritningar, ventilationsuppgifter, enkätsvar, intervjuer och verksamhetsspecifika uppgifter som exempelvis elevantal, skolans riktlinje om klasstorlek och arbetsmiljörelaterade frågor som antal WC per elev med mera. Beräkningen räknar på skolan som en komplett enhet och tar därför inte hänsyn till att vissa byggnader bara är anpassade för vissa elever eller deras olika byggnadstekniska status.

Förutsättningar och avgränsningar

Kapaciteten är beräknad med tre sorters kapacitet, där den mest begränsande blir den dimensionerande kapaciteten. Den tekniska kapaciteten består av

ventilationsbegränsningar och ytkapaciteten består av den tillgängliga ytan för varje sal. Den pedagogiska kapaciteten består av bland annat timplan, grupp fördelningar, tid i specialsalar gentemot teoretiska salar, samt cirka tio andra variabler/faktorer som påverkar resultatet. Ett exempel på detta är NO-salar som ibland även används för ämnet "Teknik", men som kanske används till 50 procent då resten av tiden sker i vanligt klassrum för teoretisk undervisning. Det är alltså den mest begränsande faktorn av dessa tre kapaciteter som påverkar hur många elever som ryms i skolan och blir den dimensionerande kapaciteten.

Det är viktigt att understryka att kapaciteten är helt teoretisk och påverkas av många olika "indata"/faktorer som i sin tur kan slå stort på hur kapaciteten blir. Därmed bör detta värde inte ses som exakt utan som ett riktvärde. Ett optimalt värde på nyttjandegrad brukar vara runt 80 procent för att det ska finnas en flexibilitet i användandet.

Aktuell kapacitet

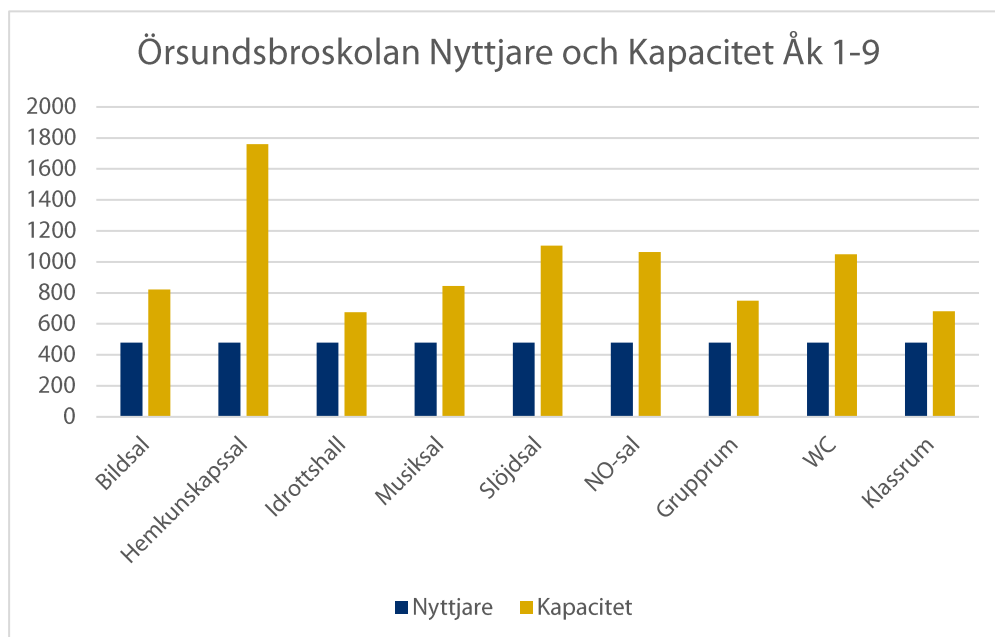
Örsundsbroskolans verksamhetsyta (yta som används av elever) uppgår till 3 853 kvadratmeter och utgör cirka 49 procent av skolans totala bebyggda yta. I skolan går årskurserna F-9, där F-klasserna inte har någon helt egen byggnad men delvis eget våningsplan i en av byggnaderna. Totalt finns det sex byggnader där olika klasser använder olika delar efter behov och möjlighet.

Årskurs 1-6 använder sig av ett antal klassrum medan 7-9 studerar mer i specifika ämnesrum.

Skolan har ingen undervisning i andra skolor och har inte heller elever från andra skolor som studerar i Örsundsbroskolans lokaler.

Kapaciteten i siffror ser ut enligt följande. En sal bör som ett riktvärde ha runt 80 procents beläggning för att vara yteffektiv. 100 procent beläggning innebär problem med trängsel med mera och rekommenderas därför inte.

Kapacitet översikt						
Åk 1-9	Antal	Nyttjare	Kapacitet dimensionerande faktor	Maxkapacitet utifrån minst begränsande faktor (potential)	Genomsnittlig dimensionerande orsak	Nyttjandegrad avseende antal nyttjare
Bildsal	1	479	822	986	Klasstorlek	58%
Hemkapsal	1	479	1761	2113	Klasstorlek	27%
Idrottshall	2	479	675	675	Klasstorlek	71%
Musiksal	1	479	844	979	Klasstorlek	57%
Sjösalsal	2	479	1105	1227	Klasstorlek	43%
NO-sal	4	479	1063	1029	Ventilation	45%
Grupprum	30	479	750	621	Grupstorlek	64%
WC	70	479	1050	1050	Klasstorlek	46%
Klassrum	16	479	681	974	Klasstorlek	70%
Hemrum	0	0	0	0	Klasstorlek	0%
Åk F	Antal	Nyttjare	Kapacitet dimensionerande faktor	Maxkapacitet utifrån minst begränsande faktor (potential)	Nyttjandegrad avseende antal nyttjare	Nyttjandegrad avseende antal nyttjare
Pedagogisk yta	3	57	72	104	Klasstorlek	26%
Stödyta	3	57	19	75	Ventilation	100%
Gemensam yta	2	57	30	50	Ventilation	63%
WC-F	6	57	90	90	Klasstorlek	63%

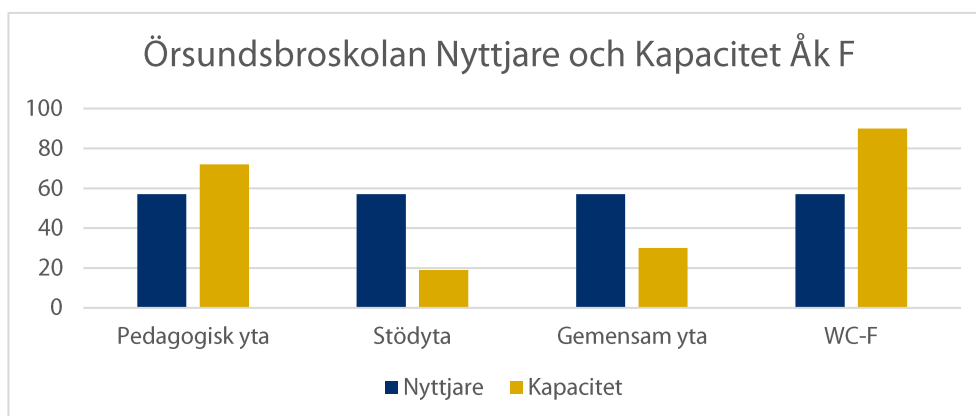

Årskurs 1-9

Medelnyttjandet av salar är runt 54 procent, vilket anses vara en acceptabel nivå ur schemaläggningssynpunkt. Klassrummen ligger ganska stabilt med ett användande på 70 procent, vilket ändå är under den teoretiskt optimala nyttjandegränsen på 80 procent. Anledningen till att 80 procent är mer optimalt än 100 procent är för att spara utrymme för flexibilitet och för att underlätta för oförutsedda förändringar. Den främsta begränsande faktorn för klassrummen är klasstorlek, men beräkningen visar att det finns potential att öka klasstorleken i klassrummen lite.

Grupprummen har även dem med sina 64 procent en högre nyttjandegrad som begränsas främst av gruppstorleken. Det går nästan två grupprum per klassrum.

De flesta salar har ett stabilt användande strax över eller under 50 procent. Idrottshallens nyttjandegrad är något hög på 71 procent, vilket är något som bör ses över inför framtiden och eventuell framtida byggnation.

Tillgången till toaletter (WC) är bra. Av de 70 WC som är listade är tio stycken rullstolstoalletter (RWC). Totalt går det 7,1 elever per WC, väl under arbetsmiljöverkets regler om högst 15 elever per WC.

Årskurs F

Kapaciteten för årskurs F beräknas annorlunda då årskursen inte är bunden till en nationell timplan. Det innebär att de rummen årskurs F använder kategoriseras annorlunda för att bättre spegla den verksamhet som utövas. Kapaciteten är relativt bra för samtliga rumstyper för årskurs F. Det som sticker ut är "stödytorna", men används inte av alla barn samtidigt.

Matsalen

Kapacitet Matsal	
Matsalsplatser	150
Yta	205
Elever/Plats	3,6
Sittningar	4
Yta/Elev	0,4
Sittningar	6
Ventilationskapacitet	0
Sittningar	0
Minst antal nödvändiga sittningar	6
Max antal elever i matsalen	98

Örsundsbroskolan har i dag åtta sittningar i matsalen. Beräkningen visar dock att minsta möjliga mängd sittningar är sex ur ren kapacitetssynpunkt. Den begränsande faktorn är matsalens yta, vilket bör tas hänsyn till vid eventuell nybyggnation.

Koppling till kommunens övergripande dokument

Vision

I Enköpings vision 2030 nämns att kommunens livsmiljö ska göra det möjligt att utveckla sitt allra bästa jag. Samverkan mellan utbildning och arbetsliv lyfts fram som en möjlighet till vidareutveckling. Här står det också att kommunen ska driva högklassiga miljöprojekt. Visionen lyder "Enköping är inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt allra bästa jag".

Kommunens långsiktiga plan 2020-2023

I kommunfullmäktiges långsiktiga plan för 2020-2023 kan följande mål kopplas till detta projekt:

- Mål 3 - De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas
- Mål 4 - Alla elever i grundskolan går ut 9:e klass med gymnasiebehörighet
- Mål 6 - Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar
- Mål 7 - Alla elever och studerande får vägledning och stöd utifrån sina egna behov och förutsättningar
- Mål 11 - Enköping har ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter och upplevelser
- Mål 13 - Enköpings kommun har ett aktivt samarbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna
- Mål 16 - Enköpings kommun präglas av trygghet, jämställdhet och tillit
- Mål 18 - Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden

I utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens långsiktiga mål återfinns bland annat att "alla elever i grundskolan går ut 9:e klass med gymnasiebehörighet". Detta mål kommer också att följas upp i projektet som effektmål.

Ett annat mål lyder "Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar". Det betyder att barn och elever ska ges möjligheter att utvecklas och lära med goda resultat. Lokaler som går i linje med målen, stimulerande utemiljö och god arbetsmiljö för personal ska bidra till att skapa en attraktiv skolkommun. Nya former för arbetsorganisation och arbetssätt ska utvecklas. Digitalt stöd för undervisning och kommunikation ska vara en självklarhet i alla skolverksamheter.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har också som mål att "alla elever och studerande får vägledning och stöd utifrån sina egna behov och förutsättningar". För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden betyder målet bland annat att studie- och yrkesval börjar med att barn och elever lär känna sig själva, sina förmågor, behov och möjligheter. Skolan ska erbjuda bra information om de möjligheter som finns för varje individ att lära och utvecklas vidare.

En annan av kommunens huvuduppgifter är att "skapa förutsättningar för en hållbar och trygg livsmiljö". Agenda 2030 har fått en tydlig plats i kommunens nya styrmodell. Agenda 2030 ska präglade allt arbete under mandatperioden, bland annat genom minskning av koldioxidutsläpp.

Kommunfullmäktige ställer i sin långsiktiga plan upp finansiella mål där det framhävs att kommunens ekonomi ska vara i balans och resurser ska användas på ett effektivt sätt.

Bland kommunens prioriterade investeringar åren 2021-2025 finns utbildningsverksamhet och en ny grundskola i Örsundsbro med.

Fördjupad översiktsplan (pågående arbete)

Förutsättningar för befolkningsutveckling

Örsundsbro är en av de kransorter som har störst potential att växa. Detta bland annat till följd av ortens läge med goda pendlingsmöjligheter. Det finns även ett marknadsintresse att bygga på orten och kommunen har under de senaste åren löpande fått förfrågningar om att planlägga för bostäder. Ett ökat befolkningsunderlag kan göra att orten bibehåller, men också får möjlighet till utökad service, vilket skulle vara till fördel för både orten och den omgivande landsbygden.

Örsundsbro bedöms utifrån prognos och ovanstående resonemang kunna ha en stark tillväxt framöver som innebär att nya bostäder måste till under planeringsperioden.

Tabell: Bostadstillskott i Örsundsbro genom tiderna. Örsundsbro har sina rötter som stationssamhälle och liten hamnort. Utvecklingen tog ordentlig fart när Örsundsbro blev centralort för Lagunda storkommun efter kommunreformen 1952, och än mer decennierna efter kommunsammanslagningen 1971. Tabellen redovisar såväl antal bostäder i villa, som i flerbostadshus.

Antal nya bostäder	-1930	1931-1940	1941-1950	1951-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011-2020
Örsundsbro tätort	52	22	14	60	93	181	155	76	42	30
Örsundsbro omland	400	48	55	58	61	122	122	43	90	45

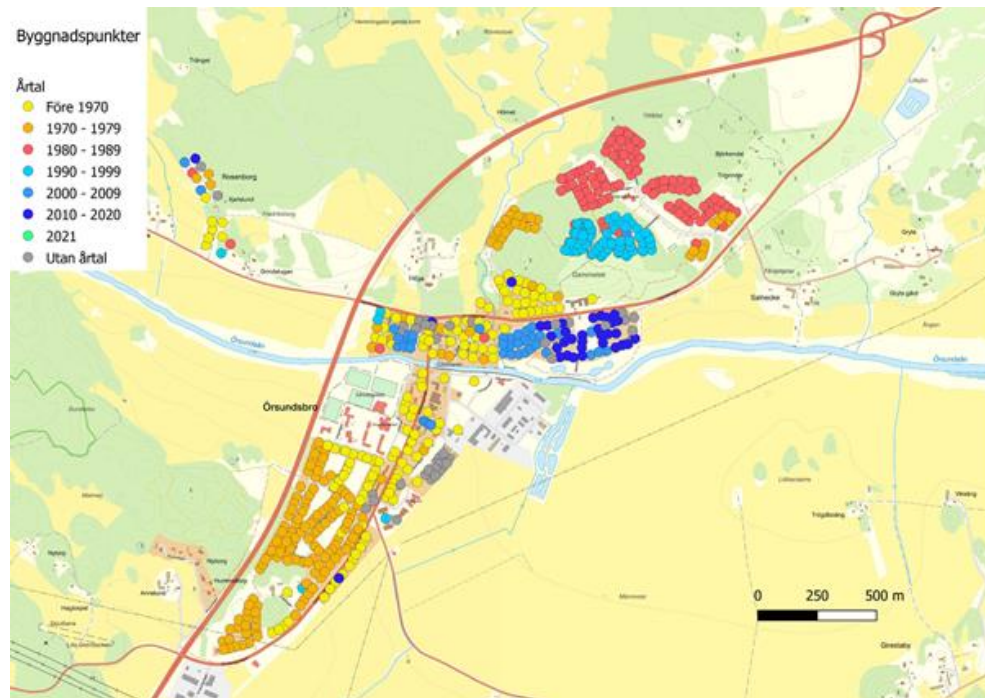

Bild. Bostadsbebyggelse tillskott över tid. Observera att varje punkt är en bostadsbyggnad, oftast en villa men kan även vara ett flerbostadshus. En del bostäder saknar uppgift om nybyggnadsår i fastighetsregistret, de redovisas som grå punkter (utan årtal).

Inriktning för en ny skola

Utbildningsförvaltningens utgångspunkt:

Nya skolan i Örsundsbro tas fram ur en gemensam vilja av att göra skillnad - att gå ifrån "någon borde" till "jag gör!". Det handlar om ett tydligt helhetsgrepp utifrån begreppen: pedagogik, tillgänglighet, "digitalt som norm" och kompetens.

Nedan förtydligas utbildningsförvaltningens lednings avsikter för Örsundsbro skolan:

Pedagogik - Lärandeväg som tar oss från del till helhet

En lärandeväg för varje enskild elev med utgångspunkt i elevens intresse, talang och behov vänder på tanken att lika för alla är rättvist. Med insikten att anpassat lärande är kompensatoriskt och därmed rättvist, bygger lärandevägen broar mellan det som varit och det som förväntas av individen och gruppen i framtiden. Lärandevägen tar ett helhetsgrepp och förenar det informella lärandet med det formella lärandet och verkar i inkluderande utifrån ett samhällsperspektiv. Lärandevägen är unik på ett nationellt och till och med internationellt plan och stämmer därför väl överens med kommunens avsikt gällande mod att finna nya vägar in i framtiden. Teamlärarskap är regel utan undantag, den ensamma läraren med sin egen klass finns inte längre. Skolan undervisar inte i klasser utan årskurser är grunden för lärande organisationen.

Digitalt som norm - Från "bör" till "ska"

Med utgångspunkt i skolans lärplattform och tillgång till densamma 24-7, kliver skolan som institution in i sam- och framtid. Här finns digital tillgång till centralt innehåll och kunskapskrav - översatt och lätt förklarad. Föreläsningar och laborationer kopplade till samtliga ämnen tillgängliga för alla årskurser och flippade klassrum är regel.

Fysiska lektioner handlar om fokus på individens specifika nuläge kopplat till ämnen, samt fokus och träning i det som inte lätt låter sig mätas; EU:s nyckelkompetenser. Nätverket är byggt, inte för dagens behov utan för morgondagens möjligheter.

Hög kompetens - En tidlös och helt avgörande pusselbit för framgång

Det mest avgörande för skolframgång finns redan på den nuvarande skolan.

Det handlar om en hög andel kompetenta medarbetare som vill göra skillnad utöver det faktiska uppdraget. Utbildningsförvaltningen ser en fortsatt hög grad av legitimerade lärare i en stabil lärar- och ledarstab.

Skolan har tillgång till ett kommunalt nätverk med mer än 300 legitimerade lärare, förstelärare och kommundoktorander.

Ett dagligt samarbete med elevhälsa bestående av skolsköterska, kurator och psykolog gynnar elevens hela utvecklingsresa.

Grundskolestödet med pedagogisk spetskompetens, logoped och mottagningsenhet samarbetar dagligen med skolans medarbetare, elever och föräldrar.

Samverkan

Den nya grundskolan kan ge förutsättningar för samarbete mellan olika förvaltningar och föreningsliv i kommunen. Exempel:

- Upplevelsenämnden: lägerstaden idrottshall, bibliotek.
- Tekniska nämnden: tillagningskök
- Möjlighet att hyra ut rum till externa utbildare och föreningsliv, kvällar och helger som hanteras av kommunens lokalbokning.

Upplevelseförvaltningen har uttryckt önskemål om att tio klassrum anpassas för övernattnings, det vill säga med zonindelning. Beräkningen grundar sig på att göra det möjligt med övernattnings för 200 elever. Diskussion pågår om hur samverkan och ekonomisk fördelning ska fungera och som bör vara klart innan 2021-12-31 och målet är att hitta gemensamma lösningar för att minska hyreskostnader för båda förvaltningarna. Utbildningsförvaltningen kommer även se över befintlig process för internhyra mellan berörda förvaltningar.

Inriktning för ett nytt bibliotek

Upplevelseförvaltningens utgångspunkt:

Lokalen för det kombinerade skolbiblioteket och meröppna folkbiblioteket ska formos så att de bidrar till att stärka verksamheternas grunduppdrag:

Bibliotekslokalen ska bidra till:

- att vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.
- att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- att främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet.
- att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning.
- att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.
- att ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Övrigt

I samband med byggande av en skola är det viktigt att lokaler kan användas till andra behov och även när skolans verksamhet ej är i lokaler. Detta för att Örsundsbro som kransort ska fortsätta att utvecklas och kunna erbjuda mötesplatser för alla. Det gäller "meröppet" folkbibliotek som vänder sig till alla som bor, lever eller besöker Örsundsbro förskolor, omvårdnadsboenden med flera.

Ett annat sammanhang där en lokal används gemensamt mellan upplevelseförvaltningen och utbildningsförvaltningen är kulturskolans "kompanjonlärarskap" och undervisning i musikal och klassrum.

Mål för projektet

Bakgrund hållbarhet

Enköping är en del av "Viable Cities", städer i Europa som satsar på att bli klimatneutrala 2030. Enköpings kommun ska vara en hållbar omvärldsaktör där ekologisk hållbarhet vävs in med social- och ekonomisk hållbarhet på ett självklart sätt och där hållbarhetsperspektiven drar fördel av varandra med ett balanserat och rättvist resultat. Kommunen strävar efter att analysera och lösa hållbarhetsutmaningar tillsammans med andra aktörer, över formella gränser på ett innovativt sätt.

Detta arbete kommer att utvecklas inom kommunen framöver och integreras i detta arbete.

Ekonomisk hållbarhet

Samverkan och hög nyttjandegrad samt rimliga nivåer på hyror är viktigt för verksamheter, så att mål med riktvärden kan hållas.

Miljö/teknik hållbarhet

Detta projekt ska utföras enligt det arbete som Enköpings kommuns fastighetsavdelning arbetar med utifrån klimat, hållbarhet och energi. Exempelvis "Sweden green building councils" certifieringssystem "Miljöbyggnad" och byggnadsbetyg silver, samt indikatorbetyg enligt fastighetsavdelningens miljöbyggnadsplan. Se dokumentet Enköpings kommuns hållbarhetslöften, klimat och energi 2019-2022. I "Plan för Enköpings stad" står att våra byggnader ska uppföras på ett sätt så att klimatpåverkan minskas, detta gör vi genom att bland annat analysera olika materials påverkan och kostnad.

Social hållbarhet

Byggnaderna ska även bidra till utveckling och möjligheten för medborgare att använda byggnaden efter att skolan har slutat för dagen. Skolan ska kunna

användas som en mittpunkt på både eftermiddagar och kvällar för elever och vuxna i området. Skolan ska vara en naturlig mötesplats och vara välkomnande.

Effektmål

Utbildningsnämnden (UAN) och upplevelsenämnden (UPN) har tagit fram följande effektmål för detta projekt:

Beskrivning av effekten	Nämnd
Samtliga elever som lämnar den nya grundskolan ska vara behöriga till nationellt gymnasieprogram.	UAN
Den nya lokalen bidrar till ökad trivsel hos personalen.	UAN
Invånarna i Örsundsbro upplever att det finns ett utbud av aktiviteter i lokaler som är trygga och tillgängliga.	UPN
En ny bibliotekslokal med skolbibliotek och meröppet folkbibliotek, utformas på ett kostnadseffektivt sätt så att god ekonomisk hushållning uppfylls.	UPN

Vision för den nya grundskolan

Under en workshop som genomfördes i början av projektet med representanter från verksamheterna, tillsammans med projektledare och arkitekt, kom de medverkande överens om följande visionsord för projektet:

- Framtida lärandet, det livslånga lärandet
- Flexibel skola
- Präglas av gemenskap

Utbildningsförvaltningens prioriteringar för projektet

Om en situation uppstår då projektet måste välja prioriteringsordning ska det ske enligt följande ordning:

- 1 - Ekonomi. Utbildningsförvaltningens bedömning är att utifrån nuvarande volym- och kostnadsutveckling kan grundskolan bära en hyra på 20 tusen kronor per elev i dagens penningvärde. Denna kostnad ska även innefatta idrottshall.
- 2 - Tid. Nuvarande grundskolans lokaler är till viss del gamla och i väldigt dåligt skick. Förvaltningen har också ställt om verksamheten så att alla

elever ska få plats, det är trångt och all yta på skolan används. Med det ökande elevantalet och icke flexibla lokaler behöver den nya grundskolan vara klar till 2025. I investeringsplanen finns ett markeringsbelopp på 225 miljoner kronor fördelat mellan åren 2021-2025. Om projektet försenas finns risken att personal söker sig till andra skolor och att vi får arbetsmiljöproblem i fastigheten. Eleverna kan också söka sig in till Enköpings tätort i stället och skapa en trend att inte gå i skolan på landsorten.

- 3 - Kvalitet. Det är viktigt att den nya skolan byggs på ett varierat och flexibelt sätt så att verksamheten kan förändras över tid i lokalen utan större ombyggnationer. Skolan behöver utforma miljön så att skolan kan ta hänsyn till olika behov kring läromiljöer. För att kunna erbjuda bra studiemiljö måste ljud-, ljus- och luftkvaliteten vara bra.

Förslag

Utbildningsförvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att en helt nybyggd skola skapar bättre förutsättningar till en mer varierad och flexibel skolbyggnad. En möjlighet att ersätta alla byggnader skulle också effektivisera skolorganisationen genom att inte begränsa ytor och planlösning. Allt lärande sker inte i traditionella klassrum, därför behöver skolan olika typer av studieytor. I G-huset är den begränsad och består av traditionella klassrum och korridorer. Vilket betyder att om den behålls så begränsar vi variationen för eleverna som ska vara där, samtidigt som den nybyggda delen inte får samma möjlighet till flexibilitet när vi inte har fritt spelrum att ersätta alla funktioner. Att också bygga ett gemensamt hus stärker möjligheterna att arbeta tillsammans och ha närhet till varandra, vilket leder till ett effektivare arbetssätt.

Upplevelseförvaltningens bedömning

Upplevelseförvaltningen ställer sig bakom det framtagna alternativet. En ny skola bedöms kunna bidra till att förvaltningens effektmål uppfylls.

En ny skola innebär att förvaltningen kan fortsätta att utveckla samverkan med olika grupper, vilket är ett prioriterat område.

Kommunledningens samlade bedömning

Investeringsvolymerna är omfattande för Enköpings kommun de kommande åren, bland annat beroende på befolkningsökning och reinvesteringar i både byggnader och infrastruktur. Detta ger även ökade driftkostnader för verksamheter. Detta projekt finns med i kommunfullmäktiges långsiktiga plan.

Byggnaderna i detta projekt har i huvudsak bedömts ha nått sin tekniska livslängd och att de inte längre är lämpliga för förvaltningarnas verksamhet.

Utbildningsförvaltningen, upplevelseförvaltningen och konsulter har presenterat att resultat av förstudien stöttar projektets mål. Kommunen har

även följande kommunövergripande mål att ta hänsyn till och som detta förslag stöttar:

- Mål 18 Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden.

En investeringsutgift leder till ökade driftkostnader för verksamheten. Det finns en osäkerhet idag för hur byggkostnader kommer att utvecklas p g a av effekter efter pandemin. I detta skede har kalkyler tagits fram utifrån nyckeltal och kontinuerlig uppföljning av kostnader behöver göras. Rekommendation till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är att förstudien godkänns framöver för ny grundskola i Örsundsbro.

Det behöver även i nästa skede säkerställas att upplevelseförvaltningen kan hantera ökade driftkostnader för lägerstad och bibliotek.

Bedömning från COWI/Norem

Den förslagna skolan bedöms vara så yteffektiv som en skola kan vara utan att avstå från funktionaliteten och syftet. Riktvärdet om tio kvadratmeter per elev håller sig till rekommenderad yta för grundskoleelever (REPAB): Om ytorna bantas till följd av kostnadsbilden så finns en stor risk att pedagogik påverkas negativt. Skolan är i dag spridd på ett antal huskroppar, vilket inte heller stöttar funktionaliteten och syftet för verksamheten.

Den kostnads kalkyl som har tagits fram har så långt det är möjligt tagit hänsyn till den prisstegring som uppstått på marknaden till följd av leveransproblem och därmed materialbrist. En avvägning har gjorts för vad som kan vara en rimlig priseffekt av detta.

Den utredning som gjorts gällande byggnadernas status pekar på ett stort underhållsbehov. Att bygga om slitna lokaler skjuter oftast bara på problemet till framtiden.

Utifrån genomförd kapacitetsutredning så finns en stor underkapacitet gällande matsalen. Även ur arbetsmiljösynpunkt behövs en stor förändring när det kommer till inredning, lastning med mera för köksdelen.

Utifrån den fuktutredning som gjorts, samt med tanke på skolans uppnådda ålder, så ställer sig COWI/Norem bakom slutsatserna av utredningen. Det vill säga enbart hus G kan vara aktuellt att använda. Detta grundar sig på teknisk status, fuktutredning samt placering av ny skola.

Rekommendation: En helt ny sammanhållen skola rekommenderas, det vill säga alternativ 1.

Förslag

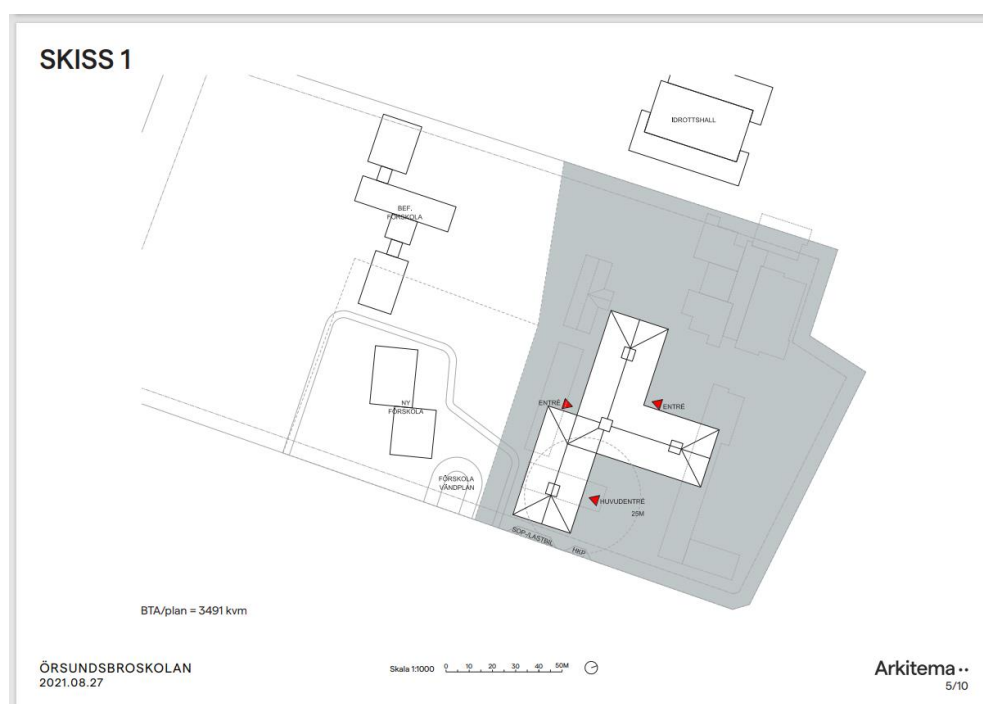
Förslag till placering

Skolgården bör vara tillräckligt stor för att skapa bra förutsättningar för elever. Verksamheten poängterar att det är viktigt med tillräcklig utomhusyta för att exempelvis undvika konflikter mellan eleverna på rasten. Exakt placering av gräns för skolgård utreds i nästa skede. Nedanstående skiss illustrerar en möjlig placering och utformning som dock fastställs slutligt i programskede.

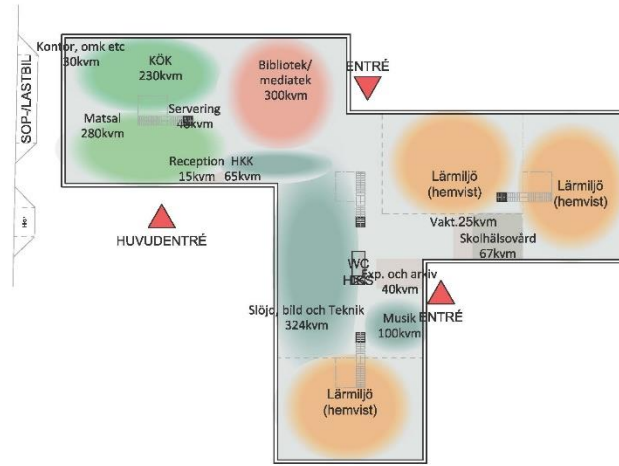

Alternativ 1

Nedan visas en möjlig utformning av en helt ny skola, det vill säga enligt alternativ 1. Observera att slutlig utformning av lokalprogram och därmed placeringar/funktioner kommer att fastställas i programskedet ihop med verksamheten. Lokaler som kan användas av andra intressenter (föreningar) än skolverksamhet och tex på kvällstid, bör placeras på ett strategiskt sätt och bör kompletteras med säkerhetszoner m.m.

SKISS 1

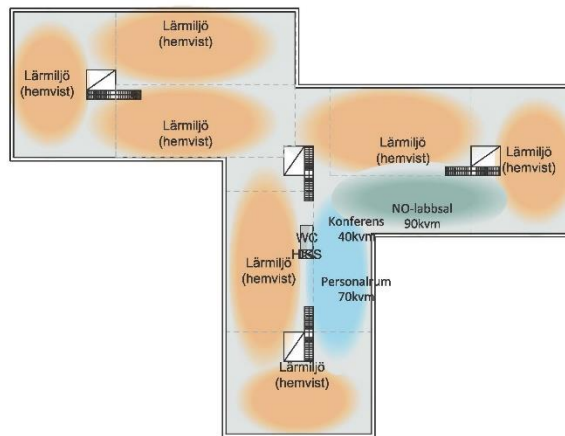
PLAN 100 (ENTRÉPLAN)

ÖRSUNDSBROSKOLAN
2021.10.11

Skala 1:400

Arkitema --
2/8

SKISS 1

PLAN 200

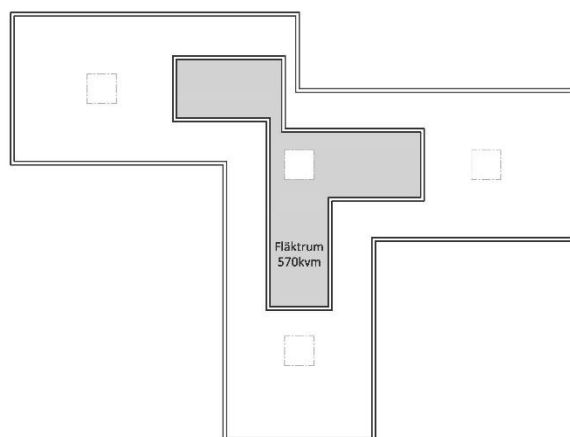
ÖRSUNDSBROSKOLAN
2021.10.11

Skala 1:400

Arkitema --
3/8

SKISS 1

VINDSPAN

ÖRSUNDBROSKOLAN
2021.10.11

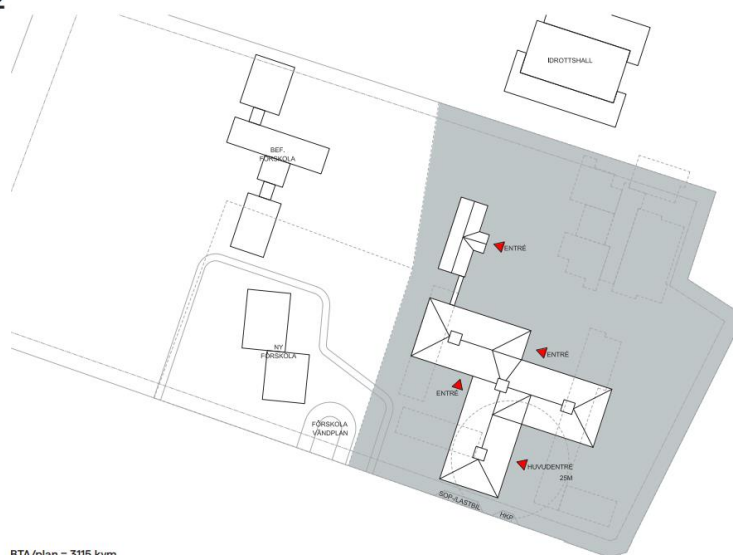
Skala 1:400 0 5 10 15 20

Arkitema --
4/8

Alternativ 2

Nedan visas en möjlig utformning av en nybyggnation men med G-huset kvar, det vill säga alternativ 2. Observera att slutlig utformning av lokalprogram och därmed placeringar/funktioner kommer att fastställas i programskedet ihop med verksamheten. Lokaler som kan användas av andra intressenter (föreningar) än skolverksamhet och tex på kvällstid, bör placeras på ett strategiskt sätt och bör kompletteras med säkerhetszoner m.m.

SKISS 2

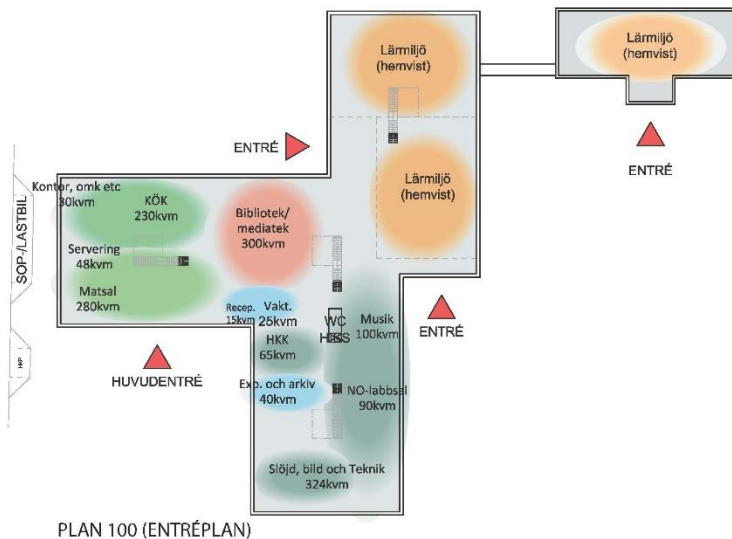
BTA/plan = 3115 kvm

ÖRSUNDSBROSKOLAN
2021.08.27

Skala 1:1000 0 10 20 30 40 50M

Arkitema
7/10

SKISS 2

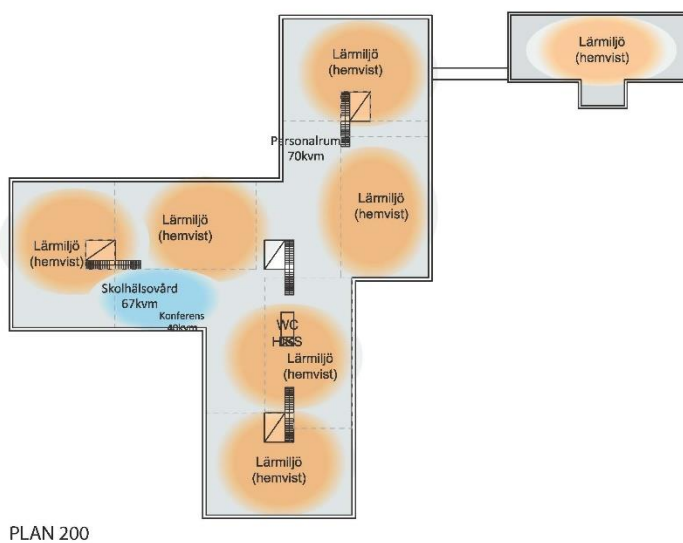

ÖRSUNDSBROSKOLAN
2021.10.11

Skala 1:400

Arkitema --
6/8

SKISS 2

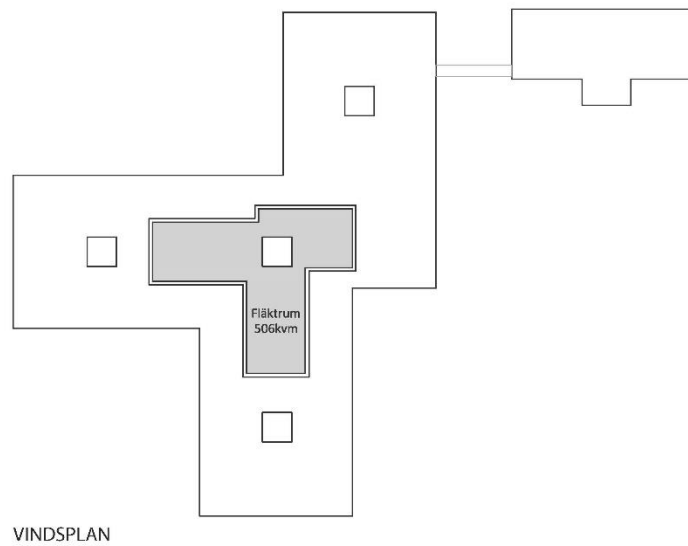
ÖRSUNDSBROSKOLAN
2021.10.11

Skala 1:400

Arkitema --
7/8

SKISS 2

ÖRSUNDBROSKOLAN
2021.10.11

Skala 1:400

Arkitema --
8/8

Översikt av ytor och funktionsprogram

Nedan visas exempel på ytor och funktionsprogram som tagits fram under projektets gång och som ligger till grund för framtaget förslag. Det bör noteras att nedanstående funktionsprogram är ett förslag som det beslutas om i programskedet.

Ny Grundskola Örsundsbro

Antal elever	760
Antal hemvister	10
Antal elever/hemvist	76

	Skola	Hemvist F-3	Hemvist 4-9	BRA x 1,1 = BTA
BRA/elev (kvm)	9,1	5,4	4,5	

Funktion	Yta (kvm)	Antal	Total Yta (kvm)	Kommentar
Hemvist (F-3)	410,4	4	1641,6	
Hemvist (4-9)	342	6	2052	Minskad yta från 4,8 kvm/elev till 4,5 kvm/elev
Entréorg	110	1	110	
Konferens	40	1	40	
Reception	15	1	15	
Expedition och arkiv	40	1	40	
Personalrum	70	1	70	
Bibliotek/mediatek	300	1	300	
Slöjd, bild och teknik	315	1	315	
Musik	100	1	100	
NO-Labbsal	90	1	90	
HKK	65	1	65	
Skolhålsövård	67	1	67	
Vakmasteri	25	1	25	
Varumottagning, källsortering	60	1	60	
Matsal	296	1	296	Utökad yta från 280 Beräkningen görs nedan
Servering	60	1	60	Utökad yta från 48 Beräkningen görs nedan
Tillagningskök	236	1	236	Utökad yta från 212 Beräkningen görs nedan
Kontor	30	1	30	
Delsumma			5612,6	Exkl. kommunikationsyta, innerväggar, teknikytor
Kommunikationsyta		10%	561,3	
Innerväggar		4%	247,0	
Teknikytor		8,20%	526,5	
Totalytor (BRA)			6947,3	
Totalytor (BTA)			7642,1	

Beräkning för matsal och kök

Matsal	0,3 x gästantal x 1,3	296,4
Servering	0,1 x gästantal	60,8
Tillagningskök (inkl. kontor)	0,35 x gästantal	266

Beskrivning av de olika funktionerna i skolan allmänt samt utifrån framtagna alternativ

Skolan ska bli en mittpunkt i Örsundsbro med ett stort fokus på samverkan och gemensamt användande av lokaler. Byggnaden ska smälta in i omgivningen. Lokalerna ska vara anpassade för att gemensamt användas mellan skola, kulturskola, bibliotek, idrottsföreningar och som samlingsplats för ortens medborgare. Den nya skolan behöver kunna anpassas för en flexibel användning. De pedagogiska ytorna samt den inre organisationen behöver tåla att nya idéer om lärande ska kunna genomföras i framtiden, och inte vara för låsta av de pedagogiska visionerna som verksamheten har i dag. Läromiljöerna ska vara inspirerande och funktionella för i dag och för framtiden.

Utbildningsförvaltningen önskar att skapa "EN" skola och hjälpa verksamheten att komma ifrån den splittring de känner i dag. Skolan behöver en samlingsyta och en central punkt för hela skolan som inte är matsalen. En mötesplats med samlingsytor och en mötesplats för uppstart och avslut i skolan. Generellt behövs fler mötesplatser i olika storlekar och i olika former för verksamheterna i skolan.

Rum för lärande

Skisserna är generellt utformade så att de pedagogiska ytorna för alla årskurser ska kunna utvecklas vidare i projektets kommande skede, efter verksamhetens och kommunens pedagogiska visioner. Skolan ska ha en stor variation mellan olika typer av rum för lärande. Allt från små lugna studieplatser och rum för arbete i grupp, till stora samlingsytor. Från en lugn och stilla miljö till en stimulerande och livlig miljö med plats för umgänge och lek. Skolan ska innehålla rum för lärande som stöttar varje individs behov och utveckling, med rum för olika typer av inlärningssätt. Hela skolbyggnaden ska förberedas för att digitala verktyg ska bli en naturlig del i lärandet.

Bibliotek

Biblioteket som en mittpunkt behöver utvecklas så att det fungerar bättre både som vanligt bibliotek/mediatek/mötesplats och skolbibliotek med ett multifunktionellt användande.

Folkbiblioteket används förutom till allmänheten även för förskolan.

Biblioteket behöver en entré för allmänheten och en entré för skolan. Placeringen av biblioteket bör övervägas extra noga så att tillgången till biblioteket fungerar lika bra för allmänheten som för skolverksamheten.

Matsal och tillagningskök

Matsalen anpassas efter tre matlag och behöver planeras som en lugn och trivsamt miljö. Man ser gärna att matsalen ska kunna bestå av flera olika delar för att eleverna lättare ska få matro. Matsalen ska lätt kunna hyras ut kvällar och helger och planeras med en entré med tillhörande kapprum, RWC och pentry.

Gemensamma funktioner och specialsalar

De gemensamma ytorna i skolan placeras med fördel i entréplan, för att underlätta samutnyttjande, vara lättillgängliga för hela skolan samt underlätta för uthyrning av lokalerna kvällar och helger. Delar av skolans lokaler ska kunna anpassas till övernattning med ett lägerstadskoncept.

Skolgården

I dag saknas pedagogiska ytor utomhus och skolgården är inte skyddad. Allmänheten går tvärs över skolgården under skoltid. Skolgården bör planeras som en trygg och ostörd miljö. Förutom plats för rörelse och lek behöver skolgården även få pedagogiska ytor samt uteklassrum för verksamheten.

I Boverkets vägledning, Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö, står det: "Ett rimligt mått utifrån antalet barn kan vara 30 kvadratmeter friyta per barn i grundskolan."

Lokal förankring

Det visionsprogram som tas fram under programhandlingarna behöver förankras på orten så att skolan blir den mittpunkt i Örsundsbro som orten behöver. Volymskisser gör en vidareutveckling av läromiljöerna på olika sätt möjlig, samt att byggnadens olika funktioner kan organiseras på olika sätt. Volymen säkerställer att alla krav på läromiljöer i fråga om dagsljus, rumshöjder och logistik ska fungera inför en vidare utveckling av skolan i en programhandling.

Beskrivning av volymskisser

I volymstudien föreslås en placering av nybyggnaden där hus A, B2 och B3 ligger i dag.

Alternativet är stjärnformat vilket anses bäst anpassat till den omgivande småskaliga bebyggelsen, samt är den mest effektiva kostnadsmässigt. Formen skapar också en god variation mellan mer lugna och avskilda läromiljöer till ett livligt och socialt hjärta i byggnaden. För att få tillräckligt med dagsljus i skolans lokaler placeras takljus till invändiga ljusgårdar i flyglarnas kärnor.

Inlastning och angöring till skolan placeras på samma sida som till den nybyggda förskolan. Antingen samutnyttjas förskolans vändplan eller så sker angöringen via en ny angöringsficka mot vägen.

Tillagningsköket är placerat nära inlastningen. I förslaget föreslås tre entréer med utrymmen anpassade till att planera en skofri skola. Skissen är flexibel för en ändring av entréernas placering och antal. Vid huvudentrén ska en handikapparkering planeras inom 25 meters avstånd, vilket anses vara möjligt.

Byggnaden föreslås utformas som något sluttande för att höjden i relation till den omgivande småskaliga bebyggelsen inte ska upplevas som för stor i kontrast.

Skiss 1

G-huset är inte kvar, bruttoarea (BTA) är cirka 7600 kvadratmeter.

Gemensamma funktioner på entréplan, närheten av matsal och biblioteket till entréerna och gatan.

Hemvister till de yngre barnen F-2 kan förslagsvis finnas på entréplan. Fyra trappor kopplade till dagsljusets ingång från taket. Huvudtrappa i mitten av skolan med hiss i närheten.

På andra våningen kan hemvister för årskurser 3-9 placeras, olika funktioner för personalen och NO/Lab salar. Exakta placeringar får beslutas om i nästa skede. Denna förstudie visar enbart möjliga placeringar.

Varje hemvist har direkt tillgång till en trappa som leder till entréplan, så att eleverna inte behöver passera genom en annan hemvist än sin egen för åtkomst till de gemensamma lokalerna på entréplan.

Skiss 2

G-huset är kvar, BTA är cirka 6 787 kvadratmeter.

Gemensamma funktioner på entréplan, närheten av matsal och biblioteket till entréerna och gatan.

Hemvister till de yngre barnen F-3 kan finnas på entréplan. Fyra trappor kopplade till dagsljusets ingång från taket. Huvudtrappa i mitten av skolan med hiss i närheten.

På andra våningen kan hemvister för årskurser 4-9 placeras, olika funktioner för personalen och NO/Lab salar. Exakta placeringar får beslutas om i nästa skede. Denna förstudie visar enbart möjliga placeringar.

Varje hemvist har direkt tillgång till en trappa som leder till entréplan, så att eleverna inte behöver passera genom en annan hemvist än sin egen, för åtkomst till de gemensamma lokalerna på entréplan.

Förslag på tidplan och nästa steg

Nedan finns en uppskattad tidplan för detta projekt, efter att beslut har tagits i tekniska nämnden om beslut att starta nästa fas med programhandling. Då ska även ett projektdirektiv tas fram för projektet.

Programhandling Klär september -22

Beslut i TN/KS/KF

Förfrågningsunderlag Klär juni -23

Upphandling Klär oktober -23

Projektering ABT06 Klär mars -24

Entreprenad Klär februari -26

Driftsättning samt inflyttning Klär april - juli -26

Övriga förutsättningar

Markförutsättningar

För nya förskolan Örsundsbro, som ligger nära den aktuella Örsundsbroskolan, rekommenderades det att då lerans sättningsegenskaper är okända och nivå för färdigt golv är okänd så grundlades förskolan på stödpålar och med fribärande golv. Det rekommenderas även i detta projekt.

Fornlämningar

Uppgifter om fornlämningar har kontrollerats med Enköpingskartan och inget tyder på att några fornlämningar finns här. Denna uppgift får kontrolleras noggrannare i nästa skede.

Ledningar med mera

Fastighetsavdelningen har utifrån "Ledningskollen" bedömt att skolbyggnaden placeras på ett sätt så att huvudledningar för vatten och avlopp samt fjärrvärme inte behöver flyttas. Ny servisledning kommer dock att behövas.

Detaljplaner

Ingen detaljplaneändring bedöms behövas.

Detaljplan för centrala delen av Örsundsbro samhälle

Fastighetsägare är Enköpings kommun.

Upprättad 1966-09-08 och reviderad 1987-01-14.

Byggnadshöjd på 4,4 och 7,6 meter.

Tillgänglighet

Sammanfattningsvis finns inga problem som inte kan hanteras i ett senare skede, det vill säga vid projekteringen av skolan.

Trafikutredning

Ökat antal elever kommer att innebära mer trafik till skolan. Hur inflöde och utflöde till skolan påverkas bör studeras vidare i nästa skede.

Dagvatten

Dagvattenutredning behöver utföras i nästa skede.

IT

IT-avdelningen behöver kontaktas i nästa steg för utredning av fiber, accesspunkter med mera.

Flexibilitet

Flexibilitet är viktigt både i byggnaden och i det längre perspektivet men kan i förlängningen vara kostnadsdrivande.

Gestaltad livsmiljö med mera

Boverket har på uppdrag av regeringen tagit fram riktlinjer för kvalitativ gestaltning av skolmiljöer.

[För mer information besök Boverkets webbplats](#)

Trygghet

Boverket har tagit fram olika metoder för att ta fram underlag inför trygghetsskapande och brottsförebyggande fysiska insatser, som kan främja trygghet på platser.

[För mer information besök Boverkets webbplats](#)

Ekonomi

Nuvarande lokaler

Nuvarande skolbyggnad har utretts övergripande av fastighetsavdelningen och det finns ett stort underhållsbehov i lokalerna. Under år 2022 och 2023 så finns upptaget enbart för stamreoveringar 25 miljoner vardera året.

Skolans pågående verksamhet under byggtiden

Skolans verksamhet kommer att pågå under hela byggtiden. Det innebär anpassningar för verksamheten och för projektet. Ersättningslokaler måste till, så kallade moduler, för de byggnader som måste rivas till följd av placering av ny skola (A och B).

Utifrån diskussioner med utbildningsförvaltningen så behövs det cirka 12-14 klassrum, samt lokaler till personal. Även gamla förskolan beräknas kunna användas som evakueringslokal.

Kostnaden för evakueringslokaler har uppskattats till cirka 4 000 000 kronor på årsbasis.

Riktvärden

Riktvärden som finns i utbildningsförvaltningens beslutsunderlag (VBU) för detta projekt är:

- Grundskola 20 000 kronor i hyra per elev och år. Detta ska även inkludera kostnader för hyra för befintlig sporthall (950 kronor per elev).

Riktvärden kan justeras i nästa skede genom politiska beslut och utifrån slutsatser som finns beskrivet i förstudien.

Investeringsutgift

Två alternativ har tagits fram. Ett alternativ med en helt ny skola och ett alternativ där hus G behålls. Underlaget är framtaget av samhällsbyggnadsförvaltningen.

Alternativ 1. 247 000 000 kronor

Alternativ 2. 225 000 000 kronor

Det finns en osäkerhet i beräknade investeringsutgifter gällande prisökningar till följd av pandemin. Enligt Statistiska Centralbyrån har prisutvecklingen på byggmaterial i genomsnitt ökat med drygt 14 procent mellan augusti 2020 och augusti 2021. Den största ökningen återfinns för trävaror (83 procent) och armeringsstål (64 procent).

Biblioteket utgör 300 kvadratmeter av byggnaden vilket motsvarar cirka tre procent av ytan.

Den extra investeringen som finns till följd av att tio rum "zonindelas" för att säkra upp byggnaden ger en merkostnad om cirka 400 000 kronor och hanteras i separat process.

Rivning och utrangering

Rivning och utrangering är inte en värdehöjande åtgärd och budgeteras därför av tekniska nämnden som en kostnad.

Alternativ 1:

Bokfört värde kommer per 2024-12-31 vara ca 22,6 miljoner kronor och rivning av byggnader för uppförande av skola enligt alternativ 1 kommer vara ca 7,9 miljoner kronor.

Alternativ 2:

Bokfört värde kommer per 2024-12-31 vara ca 20,3 miljoner kronor och rivning av byggnader för uppförande av skola enligt alternativ 2 kommer vara ca 7,1 miljoner kronor.

Preliminär hyra

Den preliminära hyran enligt Enköpings kommun är baserad på kapitaltjänstkostnad (ränta och avskrivning) och schablonbaserad driftkostnad per kvadratmeter.

Alternativ 1

Totalsumma preliminär internhyra	Årshyra 14 400 000 kronor
---	----------------------------------

Alternativ 2

Totalsumma preliminär internhyra	Årshyra 13 600 000 kronor
---	----------------------------------

Hyreskostnad per elev

Hyra för den befintliga sporthallen utgör 950 kronor per elev i kostnad. Tillsammans med investeringsutgiften för beräknade alternativ så ger det följande:

Alternativ 1 blir ca 19 900 kronor/elev.

Alternativ 2 blir ca 18 700 kronor/elev.

Det finns en mer detaljerad sammanställning i Bilaga 1.

LCC (livscykelkostnadskalkyl)

En LCC-kalkyl är en summering av alla de kostnader som kommer finnas med under hela livslängden, det vill säga investeringen, energi- och driftkostnader. Då alternativen i stort sett beräknas ha samma driftskostnader och underhållskostnader är det i det här fallet enbart investeringsutgiften som är den stora skillnaden, det vill säga att det är alternativ ett, en helt ny skola, som har den högsta livscykelkostnaden.

Övrigt

Befintlig grundskola som ska rivas har ett bokfört värde på cirka 32 miljoner kronor december 2021. Vid utgången av 2024 beräknas detta vara ett bokfört värde på 22,6 miljoner kronor. Kalkylerad kostnad för rivning för de huskroppar som rivs, är cirka 8 - 10 miljoner kronor.

Risker

En övergripande riskanalys har även genomförts som visar på risker som ska hanteras framöver.

- Risk för försening av projektet som påverkar både personal och lokaler.
- Risk för verksamhet under byggnation, bland annat begränsad utemiljö.
- Kostnadsbilden utifrån pandemieffekter.
- Ändrad befolkningsprognos med ökat elevantal.
- Ändrade politiska beslut.
- Livslängd på befintliga lokaler.
- Komplettering från utbildningsförvaltningen: "En skola utanför tätorten och dessutom med goda pendlingsmöjligheter till Uppsala är mer känslig för effekterna av elever som väljer att gå i andra skolor än den närmaste. Sådana effekter är svåra att förutsäga eftersom de påverkas både av skoletableringar och marknadsföring. Effekterna av ett större nettoutflöde än väntat blir inte bara högre lokalkostnader per elev utan beroende på regelverket för ersättning till fristående skolhuvudmän också högre skolpeng till fristående aktörer. Det är dock alltid

kommunen som har ansvar för att tillhandahålla plats till alla elever vilket gör denna risk svår att minimera.”

Tillvägagångssätt

Förstudien har tagits fram i samverkan mellan tjänstemän på upplevelseförvaltningen, utbildningsförvaltningen och fastighetsavdelningen. Projektet har biståtts med konsulter från COWI/Norem och COWI/Arkitema. I kalkylarbetet har även COWI/CA-konsult hjälpt till.

Medverkande i projektet

Styrgrupp

Kommunens ledning och berörda politiker har kontinuerligt informerats.

Projektgrupp

Förstudien inleddes under 2021 och sammansättning har varit:

- Anders Härdevik, verksamhetschef grundskola, utbildningsförvaltningen.
- John Danielsson, rektor Örsundsbroskolan, utbildningsförvaltningen.
- Johanna Krantz, lokalsamordnare, utbildningsförvaltningen.
- Maja Geffen, kommunikationsstrateg, utbildningsförvaltningen.
- Claes Lagelius, lokalsamordnare, upplevelseförvaltningen.
- Christopher Hoerschelmann, verksamhetschef idrott, upplevelseförvaltningen.
- Anna Habbe, verksamhetschef barn och unga, upplevelseförvaltningen.
- Hampus Berglind, projektledare, fastighetsavdelningen.
- Rickard Westlöf, chef projektenheten, fastighetsavdelningen.
- Inger Fredriksson, projektledare, COWI/Norem.
- Adam Timmerås, fastighetskonsult, COWI/Norem.
- Michael Traba, fastighetsförvaltare, fastighetsavdelningen.

- Charlotte Bergdahl, fastighetsstrateg, kommunledningsförvaltning (uppdragsgivare förstudie).
- Britta Forestier, arkitekt, COWI/Arkitema.
- Pilar Bertolo, arkitekt, COWI/Arkitema.

Bilaga 3 Ekonomisk sammanställning

Bilaga 4 Förtydligande om befolkningsprognos från utbildningsförvaltningen

Bilaga 5 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 1 ver 2021-11-10

Bilaga 6 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 2 ver 2021-11-10

Bilaga 7 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 3 700 2026 elever ver 2021-11-17

Bilaga 8 UAN kalkylunderlag grundskola Örsundsbro alt 4 700 2026 elever ver 2021-11-17

www.enkoping.se